

UDAZKENA 2018

53. ZENBAKIA

www.elkar.eus

GAZTEEN IRAKURKETETAN IGERIAN

LITERATURA-GEZIAK AIREAN

MAIA ETA BIOK

Miren Agur Meabe

HÁBITOS DE LECTURA Y MÚSICA EN EUSKAL HERRIA

IZEN PROPIOAK:

David Fernández de Arriba · Nagore Irazustabarrena

Alvaro Rabelli · Luis Castellanos · Ene Kantak

8435226172309

LITERATURA-GEZIAK airean

Haurrek eta gazteek irakurtzea nahi dugu, eta horren harira irakurzaletasuna sustatzeaz jarduten gara. Ez dakigu, baina, nola egin. Ez dago formula magikorik, diogu behin eta berriro, eta hamaika kanpaina diseinatzen ditugu funtzionatuko duten esperantzarekin. Irakurtzea ona da, diogu. Ona da? Zertarako da ona? Ona bada, zer irakurtzea da ona? Haurrek eta gazteek irakurtzea ona omen, baina helduok irakurtzen al dugu? Eta hausnarrean ari garela, formula magikorik ez dagoela berriro errepikatuta, zerekin ahaztu, eta literatura berarekin ahazten gara nahiz eta magia inon badago, literaturan bertan dagoen. Horrenbestez, irakurzaletasuna alboratu, eta literatura-zaletasuna hautatuko dugu, aukeran.

Haurrek eta gazteek irakurtzea nahi dugu. Haurrak eta gazteak; hitzok inuitek pertsona txikiak esaten dieten horiek homogeneizatu egiten ditugu guztiak bakar bat balira bezala. **Jorge Larrosa** filosofoak haietaz gauza handirik ez dakigula dio, horregatik haurtzaroaren ezaugarrien inbentarioa egiteko aditu ugari prestatu ditugu, haurtzaroari mugarrak jarri eta zer den azal dezaten. Aitzitik, haur bakoitza mundua berriro asmatzeko eta aldatzeko aukera bat da. Haur bakoitza bakarra da. Haur bakoitza, **Larrosaren** hitzetan, izaki basati bat da.

Izaki basatiok irakurri dezaten nahi dugu eta irakurtzeko ematen diegun horri haur- eta gazte-literatura deitzen diogu. Non jartzen dugu indarra, baina?

Literatura substantiboan ala haur eta gazte adjektiboetan. Litekeena da zabalduagoa egotea bigarren aukera. Alegia, ezagutzen ez ditugun eta homogeneizatzen ditugun izaki basati horientzat propio literatura-aleak sortzearen aukera. Ale horiek, gainera, seriean sortzeko joera dago. Serieak eta sagak, pentsatuz, halaber, izaki ezezagun horiek haietatik irakaspen bat atera beharko luketela; dela jakintza kantitatea handitu, dela balio zehatz batzuk irentsi, dela munduaren bertsio azukretu bat jaso. Saga horiek badute beste ezaugarri bat, sarri neskentzat eta mutikoentzat sortutakoak dira. Horrez gain, ekonomiaren pisua dago. Haurrek irakurtzea ustez ona denez, gaur-gaurkoz, haur-literatura literatura-merkaturik oparoena da. Hori guztia esanda, baliteke merezi izatea indarra literatura substantiboan jartzea.

*“Literatura-zaletasuna
gezi batean doan pozo
moduko bat da,
behin dastatuta betiko
geratzen da modu
batera edo bestera”*

Literatura, beste arte-adierazpenak bezala, nork bere barrutik paseo bat egiteko aukera bat dela dio **Bernardo Atxaga** idazleak. Irakurritako horrek oihartzun bat izango du barruan, hala oroitzapen bat

nola lotura bat, hala ezaguna den emozio baten erreplika nola ezezaguna zaigun emozio batekiko jakin-mina. Adjektiboak adjektibo, literatura hori dena da, eta gehiago.

Haurrek eta gazteek irakur dezaten nahi dugu. Zer irakurri esaten diegu, adin bakoitzean zer eta adinen muga hori gainditzea zaila egiten zaigu literaturak adinik ez daukan arren. Zer ulertu behar duten esaten diegu, eta, bide batez, guztia ez ulertzeko aukera ukatzen diegu, nahiz eta literaturaren ezaugarrietako bat galderak sortzen dituela den, galderak eta galderak jakin-mina suspertzeko. Argietan dauden ilunak ez kututzen dizkiegu haien xalotasunaren izenean. Haur- eta gazte-literaturaren barruan sartzen dugun hori denentzako berdin-berdin balio duela esaten diegu. Bidean, haatik, soilenarekin ahazten gara. Ahazten dugu, beharbada, literaturak ez duela ezertarako balio. Izan ere, baieztapen gogorra da den-denak zer-baitetarako balio behar duen gizarte batean. Izatekotan, literatura-zaletasuna gezi batean doan pozo moduko bat da, behin dastatuta betiko geratzen da modu batera edo bestera. Hala gerta dadin geziak airean ibili behar dira etengabe.

Literaturaz batzuetan bakarrik gozatzen duen haurraren istorioa

Joni ipuin bat gauero irakurtzen zion bere amak ume-umetan. Egunekeo zarata guztiak gelatik kanpo geratzen ziren eta loaren atariraino joaten ziren biak halako liturgia batean. Amak besoa altxatu eta haren gerizpean sartzen zen Jon. Arteen ez zekien bere kasa irakurtzen eta amak narratzailearena egiten zuen.

Egun batean, ama eskolara bere bila joan eta, kaletik zihoazenean, esan ezina den izen alemana duen dendaren izena irakurri zuen Jonek ahots goran. Oi, irakurtzen zekien jada. Liburutxo bat eskuetan jarri zion amak eta, egitekoa bat edo beste zela, Jon bakarrik uzten hasi

zen gauetan. Ez daki ongi liburu deitzen dugun tramankulu horri nola egin zion aurre. Amak, tarteka, irakurtzen zion, baina gauero-gaueroko ohitura hura bertan behera geratu zen.

Jon, bere belaunaldiarekin bat etorritz, gero eta pantaila zaleago egin zen, gutxiago telebista pantailarena eta gehiago bestelako pantailena; tableta lehenengo, telefonoa geroago. Bien bitartean, liburuak irakurtzen jarraitzen zuen, gehienetan, ordea, etxeko-lan itxura ematen zioten Jonek eta bere amak ere bai. Luzaroan hartu ditu amak pantailak etsai gisa, azkenaldian horri

bueltaka dabil, ezin pantailak ezeren erantzule egin. Orain, Jon haurtzaroaren eta nerabezaroaren artean dagoen zubia igarotzen hasia da, eta kontuak antzera jarraitzen du salbuespenak-salbuespen. Eskerrak batzuetan, dio amak bere baitarako, salbuespenetan dena kabitzen dela.

Salbuespenak bi eratakoak dira. Batzuk, amak, lantzean, ahots goran irakurtzen dionean gertatzen dira. Joni, oraindik ere, asko gustatzen zaio. Gerta daiteke Jonek berak ama irakurtzen ari den liburuaren zati bat irakurtzeko eskatzea. Odiseoren abenturekin gehiago nahi zuen

SOLO DICKER PODÍA SUPERARSE A SÍ MISMO

SI TE GUSTÓ

La verdad sobre el caso Harry Quebert
ESTE NUEVO LIBRO TE DESLUMBRARÁ

Disponible en ebook

Disponible en audiolibro

#AdictosaDicker

ALFAGUARA

Penguin Random House Grupo Editorial

Síguenos en:
www.megustaleer.com
www.adictosadicker.com

eta *Spoon River*reko poemekin gehiago eta gehiago. Sakiren ipuinak irakurri berri dizkio eta, irakurketari adi-adi jarraitzen diola ikusita, hurrengo liburua aukeratzen ari da ama aspaldiko ohitura berreskuratzeke. Gerrak interesatzen zaizkio Joni, hurrengo *Stendhalen Parmako Kartusia* izan liteke, zergatik ez? Hori ez bada beste bat izango da.

Beste salbuespenak Joni barruan oihartzuna egiten dioten liburuekin gertatzen dira. Liburuon zerrenda berea bakarrik da. Adibide batzuk. Amak ilusio handiz eraman zion *Julio Vernerren Bost aste globoan*, eta Jonek kasik ehun orrialde irakurri zituen esateko: "ama, ezin dut, oraindik ez dira globoan abiatu..." Orduan, liburua itxi eta utzi. Beste batzuekin, ordea, hala zioen: "Ekarri errusiar horren

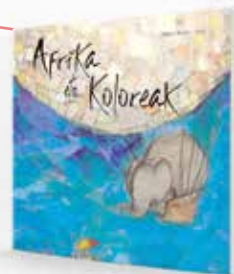
ipuin gehiago, mesedez". Errusiar hori *Leon Tolstoi* da. Azkenaldian nobela grafikoeak harrapatu dute gehien, ustez helduentzat direnak. Harrapatzen duten liburuekin honela esaten du: "Ez dut liburu hau amaitzerik nahi". Barruan kukurik sortzen ez dioten liburuak itxi eta utzi ditzake Jonek. Oihartzuna sortzen denean, aldiz, literatura-gezien pozoia dastatzen ari da.

MIRIAM LUKI ALBISUA
Kazetaria

JONEN ZERREDA

■ ALTZOR UHARTEA
R.L. Stevenson
TTARTALO

■ AFRIKA ETA KOLOREAK
Anna Obiols
TTARTALO

■ ZEIN POLITA DEN PANAMA!
Janosch
PAMELA-KALANDRAKA

■ ABEREEN ETXALDEA
George Orwell
ELKAR

■ LAS TRES PREGUNTAS
Leon Tolstoi
GADIR

■ LOS SURCOS DEL AZAR
Paco Roca
ASTIBERRI

■ MIREN NUNCA MAIS!
Pako Aristi
ELKAR

HABA®

Inventa juguetes
para mentes curiosas

LUIS CASTELLANOS EDUCAR EN LENGUAJE POSITIVO

En el libro *Educar en lenguaje positivo* Luis Castellanos describe la experiencia de llevar a la práctica en un instituto madrileño las ideas que ya avanzó en *La ciencia del lenguaje positivo*. Un proyecto de mejorar las vidas de alumnos, profesorado, padres y madres a través de la toma de conciencia del lenguaje que empleamos.

¿A qué llama usted lenguaje positivo?

A la "vida" de las palabras, latido a latido, que guían nuestros comportamientos, a los gestos que diseñan nuestras relaciones y crean una buena historia de vida con un protagonista digno. Nos esculpimos día a día, las palabras crean la forma en que vemos el mundo. Y, lo que es más importante, nuestro habla interior crea nuestras posibilidades, la persona que queremos ser en ese futuro. Este es el poder del lenguaje positivo: ver el lado favorable de la vida con valentía para actuar.

Usted afirma en el libro que hay palabras que tienen demasiado poder sobre nuestra vida...

La vida tiene un componente vital, esencial, para estar más o menos felices y es cómo nos contamos la historia de nuestra vida y, sobre todo, cuán felices nos damos cuenta que hemos sido y somos al contarla. Relatarnos y relatar la vida nos es trascendental, tomar conciencia de las palabras y gestos que utilizamos es una herramienta maravillosa para decidir modificar ciertos rasgos de personalidad que nos pueden ayudar a ser más felices y, por lo tanto, a hacer más felices a los otros.

Luego no es solo que somos lo que hablamos, sino que según cómo hablemos, viviremos mejor o peor...

Respeto es una palabra fabulosa porque tiene una gran repercusión en nuestra forma de comprender la vida. ¿Respetan mis palabras la vida, la felicidad mía y de los demás? El desprecio es un sentimiento que nos impide crecer, aprender, transformarnos. Dos palabras, desprecio o respeto, pueden cambiar la vida en minutos y, a veces, en segundos.

El primer paso es tomar conciencia del lenguaje que empleamos. ¿Y después? ¿Cómo se educa en lenguaje positivo?

El camino es diario, momento a momento. A qué das valor, así será tu confianza. Conectar con la gente, con sus historias, con sus futuros, con las promesas que habitan de sí mismos, nos hará seres de valía, seres de confianza, seres de palabra. Nuestras palabras nos confrontan con nosotros mismos, con nuestra verdad, con nuestra autenticidad. La pregunta es: ¿qué vida y qué palabras habitan en tu corazón?

EDUCAR EN LENGUAJE POSITIVO

Luis Castellanos
PAIDOS Educación

Han llevado a la práctica estas ideas en el instituto Profesor Julio Pérez. ¿Cómo ha sido la experiencia?

Ha sido una experiencia fascinante. Hemos trabajado con las familias, con los estudiantes y con el profesorado con 3 objetivos principales: tomar conciencia de nuestro lenguaje, aprender a regularlo y tener autonomía con él para construir una buena historia de vida. Hemos creado listas de comprobación del lenguaje para transformar nuestras palabras y nuestra vida. En el libro que he publicado con toda esta experiencia, *Educar en lenguaje positivo*, se recogen todas las actividades que hemos realizado en un año escolar. En él encontramos todas las herramientas que hemos diseñado y que son muy útiles y precisas para mejorar nuestro lenguaje y, con ello, la vida día a día. Una experiencia fabulosa que puede cambiar la educación.

TOMAS ZABALLA
Periodista

La entrevista completa:
http://bit.ly/educar_lenguaje_positivo

LLEGA LA NUEVA NOVELA DE MIKEL SANTIAGO

Disponible
en ebook

B Penguin
Random House
Grupo Editorial

www.megustaleer.com

GAZTEEN IRAKURKETETAN

igerian

Haur eta gazte literaturaren eremuan, topikoak dira nagusi: *haur eta gazteek ez dute irakurtzen, edozer argitaratzen da eurentzat, eskolak ez ditu irakurleak prestatzen, teknologia berriekin liburuak galduko dira...* Eta topikoak, errepikatzearen poderioz, egiaztat hartzen dira. Eta esaten eta entzuten dien horiek gezur osoa ere ez dira, egiaatik zerbait badaukate.

Nire ustez, haur eta gazteek irakurri irakurtzen dute, inoiz ez dute hainbeste irakurri: egungo populazioa eskolatuta dago; udal liburutegiek, aurrekontu oraindik baxuak izan arren, funtzionatzen dute; argitaletxe berri eta ausartak sortzen dira, eta egile eta kolektibo

ugarik beldurrik gabe jorratzen dute autoekoizpenaren bidea.

Irakurketa ohiturei erreparatuta, irakurle gaztea oinarrian ez da gaurko irakurle heldu gehienek jotzeko

eratik asko aldentzen, biak entretenimenduari eta gai "atseginen" bila dabiltza, gordintasunari muzin egiten diote, estiloan deskripzio gutxi eta elkarriketa ugariko irakurketak nahi izaten dituzte, norabide zuzena dutenak, ezustekorik gabe eta ariketa estilistikorik gabe. Gaurko irakurleek erritmo azkarra eskatzen dute, amaierara iristeko gogo bizia dute eta ezer ez da amestutako irakurketa erlaxagarritik aldendu behar. Oro har, irakurle gazteak zer gertatu behar den jakin

nahi izaten du hasieratik, ez du tranparik edo gezurrik nahi, are gutxiago obra kanonikorik.

Horiek horrela, gazteentzako literatura baino "paraliteratura" da: pertsonaia eskematiko eta estereotipatuak, hizkuntza estandarizatua, sinplea eta errepikakorra. Kontakizunak "jarraitzeko" pentsatzen eta bideratzen dira, arrakastatsuak izateko, telesailak izango balira bezala. Idazlea "marka" bihurtzen da, zein da Geronimo Stilton?, zein da Bat Pat? Izan ere, gazteak merkatuaren erabiltzaile eta kontsumitzaile sutsuak dira: musika, jantziak, zinea... Identifikazioa da amua, eta batzuetan are gehiago, imitazioa. Idazleak gazteekin "mimetizatza" jotzen du, beraiek hitz egiten duten bezala hitz egiten du, ikuspuntu berdina dute. Gogoeta saihestuz irakurlea harrapatzea da helburua, kontakizunari lotzea.

Liburua produktu bihurtu da. Helburua "best-seller" bat aurkitzea da, medioen arreta eskuratzeko, irakurle galduak bilatzea, eta, zentzu horretan, lantzen dituzte argitaletxe garrantzitsuenek irakurle gehiago eskuratzeko estrategiak.

Honaino, nire ikuspuntutik haur eta gazteen egungo tendentzien zenbait argi-ilun; proposamen batzuei heltzeko tenorea iritsi zait, eta ea gai honen inguruan lanean gabiltzanoin gogoeta egin edota martxan jartzeko balio digun.

Sortzaileen kopuru handiagoa behar dugu, egungoa ez baita nahikoa merkatuak bere buruari ezarri dion erritmoari aurre egiteko.

Liburu produkzioari begira, premia komertzialei baino premia kulturaleri erantzun beharko litzaieke: liburu eta genero aukera zabala eskaini; erritmo azkarreko eleberriak ez ezik, geldoagoak ere bai, eta irakurteraza izatea ez dadila izan liburu baten bertute edo kalitatearen ezaugarri.

Euskarazko liburuaren eskaintzari dagokionez, komikiak nahi ditugu. Gauza jakina da genero mota hau arrakastatsua dela gazteen artean, eta azken urteotan gorakada bat izan bada ere, oraindik 10-13 urte bitar-

teko haurrentzat ezer gutxi dago, eta adin horretan hasten da komiki irakurlearen zaletasuna garatzen.

Klasikoak ugari, izan egokitzapenak edo jatorrizko edizioak, baina ilustratuak eta testu zaindua izango dutenak. Oraindik ere badugu zer itzuli munduko gazte literaturaren panoramatik.

*“Euskarazko liburuak
dagokionez, komikiak
nahi ditugu, klasikoak
ugari eta ezagutza
liburuak.”*

Ezagutza liburuak ere behar ditugu, irakurle guztiek ez baitituzte aisialdirako eleberriak irakurri nahi, informazio liburuak irudimena garatzeko espazioa eskaintzen dute, mundua erakutsi egiten dute, dena ez baita fikzioa.

Irakurketaren bitartekariari begiratuta, berriz, koordinazio eta konplizitate aktiboa sustatu beharrean gaudela, liburu denda, irakasle, guraso, bibliotekari eta beste erakunde batzuen arteko indarrak batuta.

Nahitaez aipatu behar ditugu irakurle komunitateak. Potentzial handia daukate, aisialdian irakurtzea atsegin duen gazteari tresnak ematen baitizkiote, euren adinekoei "arrarotzat" ez hartzeko. Hor daukagu, adibidez, booktuberren fenomenoak. Bestalde, telebistan irakurketari eskainitako programak izango bagenitu, edo interneteko foro gehiago non espazio komunean irakurzaletasuna partekatzeak aukera egongo litzaitekeen, "desberdina" sentitzen den irakurlea indartu egingo litzateke, "ahaldundu" alegia.

Benetan esanguratsua da familiaren funtzioa ezein jardueratan aritzeko, etxean jasotzen dira maiz gogoak eta kuriositateak. Gazte sasoiari irakurtzeko ohitura moteltzen bada ere, gurasoei ondoan jarraitu beharko luketela uste dut, haur garaian egon diren

moduan, inplikazioa adieraziz, interesa agertuz eta haurtzaroan piztu zuten grina mantenduz, eta baita eskolako irakurketak ezagutuz. Horrela, bada, seme-alaben gustu eta disgustuak zeintzuk diren gertutik jakingo lituzkete.

Amaitzeko, nik uste dut irakurri nahia (ala beharra?) pizten dela irakurketa bizipen bihurtzen denean. Eta horretarako jarduerak librea izatea komeni da, irakurri irakurtzeko, eta ez, ordea, ostenen irakurketa justifikatuko duen irakurketaren bat egiteko.

Hasierako izenburuari helduta, irakurketan murgiltzeko itsaso zabala amesten dut. Liburua gazte edo helduarentzat ote den irizpide estutik at, ez daude espresuki haurrentzat diren liburuak edo helduentzakoak. Liburu onak eta ez hain onak daude, eta ona bada, edozeinentzat da. Adinaren arabera sailkatzea itsasoari mugak jartzea litzaiteke.

ASUN AGIRIANO
Haur-gazte bibliotekaria

Informazio gehiago:
http://bit.ly/gazteen_irakurketa

Descubre los secretos de los villanos más famosos de los cuentos.
¡Ogros, lobos y brujas!
Consíguelo en euskera o en castellano

MAEVA young
www.maeveyoung.es

JOLASTEN NAIZ, beraz, BANAIZ

Eraikuntzako materialekin dorre bat egin nahian dabil 3 urteko haurra, pieza txikiak ditu oinarrian, eta ohartu da dorreari eusteko pieza handiagoak jarri behar dituela behean. Buruari eragiten dion bitartean kide batek bota egin dio lau mailako eraikina; lehena haserretu da eta beste dorre bat egiten ahalegindu da. Ostera, lorpena suntsitu dio kideak. Eraikuntzako pieza erdiak hari utzi dizkio haurrak, “zuk egin, zuk bota”, esanaz; onartu du.

Ahalik eta dorre garaiena egiteko bere buruari jarritako erronka buruhauste txikia ez, eta 3 urteko haurrak lagunak eragin dion hasarrea kudeatzeaz gain biak jolas daitezen soluzio bat bilatu du. Sormena, emozioak, harremana, psikomotrizitatea, adimena... esparru asko kudeatu behar dituzte haurrek jolasean ari direnean. Eta plazeraz egiten dute. Erronkak gainditzearen gozamina ematen baitie jolasak haurrei.

*Horra jolasaren miraria
esplikatzeko duen hitza: PLAZERA.*

Hain da garrantzitsua jolasa, Maite Garaigordobil jolasean aditu eta psikologian doktorearen arabera, “haurraren garapen integralerako giltza” dela jolasa. Gozamina da motore. Plazerak eramaten du haurra jolasaren bidez ikastera, ezagutzera, deskubritzera: nor bilakatzen. Lehenik eta behin bere burua (gorputza), bere emozioak eta irrikak ezagutzera, eta ondoren inguratzen duena deskubritzera darama jolasak haurra, ingurune fisikoa (espazioak, mundua bera) eta soziala (kideak, kultura, arauak...).

SAKRATUA behar luke izan jolasak.

Hilabete gutxirekin hasten da haurra olgetan: pilota harrapatu nahiak lau hankan hastera bultzatuko du, adibidez, eta psikomotrizitate aldetik bere burua ezagutzen lagunduko dio haur txikiari mugimendu autonomoak. Lehen etapa honetan helduleku aproposko materialak eta garapen sentzorialari laguntzeko eskutan hartu, zanpatu, ahoratu edo bota ditzaketan testura, usain, kolore, tamaina eta soinu anitzetako materialen saski bat eskaintzea aproposa litzateke.

2-3 urterekin olgetak forma agerikoagoa hartzen du haurra jolas sinbolikoan murgiltzen denean. Banintz, bazina, bagina bezala ibiltzen hasten da haurra. Medikutan, dendaritan, gurasotan... bizi duten mundua berrinterpretatzen hasten dira. Hala, pediatriari zion beldurra gainditu zuen 3 urteko haurrak Olentzerok ekarri zion mediku-maletatxoarekin orduak jolasean eman ostean; 4 urteko umeak, berriaz, neba jaioberriaren etorrera zein gaizki zeraman

adierazi zuen gurasotan haur txikia baztertzen zuela azaltzean... Panpinen, disfrazen, takoiien, sukaldeen, denden, autoen... garaia da. Aurreko etapan bere burua ezagutu duen haurra orain ingurunea ezagutzen eta barneratzen ari da.

Halaber, etapa hau mugimendu garai betea ere bada; buru-belarri jolas sinbolikoan murgildurik egon ostean, mugimendua behar du haurrak: erorikoetatik altxatzen ikasteko garaia da. Eta baita hizkuntzaren aro betea ere: ipuinek, kantuek, esku-jolasek, aho-korapiloek... haurraren mintzamina inoiz ez bezala elikatuko dute etapa honetan.

Adinarekin, bada, jolasak aldatzen doaz. 6 urtetik aurrera jolasari leku egingo dio jokoak, arauak sartzen baitira. Euren artean, jolas librean asmatzen dituzten arauak daude batetik, taldean negoziatzera behartuko dituztenak, eta baita joko egituratuak behartzen dituzten arauak ere, mahai-jokoetan esate baterako. 2-3 urterten bueltan ere oinarritzko arauak (txandak, irabazi/ galdu...) ulertzeko joko

ederrak badira gaur egun, fruta-arbolen talde-jolasa, adin txikietara egokituriko karta-jokoak, azkartasun-jolaseko fitxak... Geografiaren, logikaren, matematikaren, hizkuntzen edota geologiaren esparruetara gerturatzeko diren mahai-joko aukera zabala dago eta haurrei, joko ugaritan ibiltzeak, esparru bakoitzera modu dibertigarrian gerturatzeko aukera ematen die. Betiko partxisa, antzararen jokoa, xakeaz gain, galdu/irabazi dinamikatik atera eta jolas kooperatiboak ere oso interesgarriak dira haurrak taldean harremanetan jartzen laguntzeko. "Talde guztia helburu bera lortzera bultzatzen duen jola-

Eta heldua? Zein da helduaren egitekoa haurraren jolasaren aurrean? Batetik, material edo jostailu aproposak eskaintzea, zenbat eta naturalagoak eta egituratu gabeak izan, orduan eta aukera zabalagoak eskainiko dizkio, (jostailuak zenbat eta gutxiago egin, haurrak orduan eta aukera gehiago izango ditu; kontrara, botoi bati eman eta 4 argi eta 8 soinu egiten dituen plastikozko gailuak aukera bakarra eskaintzen dio haurrari).

Etapia bakoitzean proposa den jostailu edo materiala eskura (berak ailegatzeko apaletan) jartzea da beste gako bat, arau konplexuak dituen mahai jokorik ez eskaini 4 urteko haurrari; ezta 6koari 24 piezako puzzlerik ere. Jostailuak txandatzea ere gomendagarria da, material bakoitzak eskaintzen dituen aukera guztiak ustiatu aurretik aspertu ez dadin haurra. Eta segurtasuna ematea dagokio helduari, ingurune aproposa, minik emateko eta hartzeko arrisku

gabea, eta helduaren kontentzioa izango duena.

Ahal dela naturan edo kalean jolasteko aukera eman. Eskulanak, mahai-jokoak, puzzleak, liburuak, musika instrumentuak... atera kanpora. **Garaigordobilen** arabera, "kaleak indar sozializatzailea dauka, eta naturak esperientzia estetiko eta emozional positiboak bultzatzen ditu". Eta denbora. Utzi haurrari jolasten. Ezer gutxi egingo dio jolasteak adina on.

sak taldea (lagunak, familia) kohesionatzera darama", **Garaigordobilen** arabera. Harremanen etapa da.

Baina oraindik ere gure kulturaren jolastea denbora gal-tze gisa ulertzen da. Eta eguneko orduak betetzen zaizkie, motxila nola, haur gero eta txikiagoei. Haa-tik, jolasten den haurra da haur sano.

*Jolasak egiten du
HAURRA HAUR.*

AINARA GOROSTITZU
Kazetaria

**Gure liburu-dendetan
behar duzun erreminta bakarra**

elkar
TXARTELA

ikaselkar

irakaslearen bidelagun

XXI. mendeko irakasleen eta ikasleen beharrei erantzuteko, Ikaselkar argitaletxeak eskaintzen dituen zerbitzuak moldatu egin dira. Ikas-materiala sortzeaz gain, abiadura azkarrean eta etengabe aldatzen ari den errealitateari erantzun ahal izateko tresnak eskaini nahi ditu Ikaselkarrek.

Egunerokoan izaten dituzten zailtasunei aurre egiteko, irakaskuntzako profesionalen bidelagun izan nahi du Ikaselkar argitaletxeak. Orain arteko ibilbidea ikas-materiala sortzeari lotua egon da. Hemendik aurrera, baina, bestelako bideak ere jorratuko ditu.

Horretarako, besteak beste, ikasturtearen hasieran ikastetxeetara iristen diren irakasle berrientzat harrera prozesua eskainiko du irailetik aurrera. Horrela, irakasle horrek lehen eskutik ezagutuko

du ikasturtean erabiliko duen material pedagogikoa. Gainera, gaikako on-line eta aurrez aurreko prestakuntza eskaintza ere izango da, hezkuntzako profesionalak metodologiaren erabileran sakondu ahal izateko. Bestalde, on line bidezko IKT mintegiak ere izango dira sareko baliabideen inguruan gehiago jakin nahi dutenentzat.

Halaber, ikasturtean zehar, ikastetxeek Ikaselkarreko profesional bana izango dute bidelagun, behar duten aldiro laguntza emateko prest. Haien beharretara egokitutako prestakuntza saioak ere eskainiko dira, urte guztian.

Sarean euskarri pedagogikoa eskura jartzeko plataforma prestatzen ere ari da Ikaselkar. Bertan, besteak beste, zentro bakoitzaren beharrei erantzun

ahal izateko dokumentuak, euskarriak eta materialen gidak egongo dira.

Lehen Hezkuntzarako eskaintza berria

Ikasturte berriarekin, Lehen Hezkuntzako 6. mailarako EKI metodora egokitutako materialarekin lanean hasiko dira hainbat ikastetxetan. Metodologia hori lehen hezkuntza osora zabaltzeko lanean jarraitzen du Ikaselkarrek. 5. mailako materiala, esaterako, esperimentazio fasean dago, une honetan.

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza osorako eskaintza, berriz, eskuragarri dago aurreko ikasturtetik. EKIk integrazioaren pedagogia du ardatz. Era horretan, irakasleak era errazagoan irakatsi

dezake, ikasleak modu eraginkorragoan ikasi eta gurasoek prozesuan esku hartu ahal izateko. Egoera desberdinen aurrean, irtenbideak aurkitzen lagunduko dio irakasleak ikasleari. Bizitzako edozein egoerari aurre egiten lagunduko dioten konpetentziak garatzen, alegia: pentsatzen eta ikasten, komunikatzen, gainontzekoekin harremanetan bizitzen, norbera izaten eta egiten eta ekiten..

Pedagogiaren osagai abangoardistekin batera, ikaskuntza digitalean ere jauzi kualitatiboak eman ditu argitaletxeak. EKlren kasuan, eskaintza bikoitza egiten da, paperean eta digitalean. Kasu batzuetan biak konbinatuz eta, beste batzuetan, berriz, bide digitala egin nahi dutenentzat bidea erraztuz.

Metodo berriek hezkuntza komunitateari egiten dioten ekarpena garrantzitsua da, ezbairik gabe. Halere, Txanela metodoak ere ikastetxeetan jarraituko du. Gaur egungo irakasle eta ikasleen beharretara egokitu da garapenen gaitasunean oinarritzen den metodologia da Txanela, hain justu ere. Ikaslego aktiboaren bila dabilen ikaskuntza modua eskaintzen du metodologia horrek.

INAXI UNSAIN
Kazetaria

Etorkizunari begira

Derrigorrezko hezkuntza prozesuari begira eskaintza integrala mahai gainean jartzeko lanean jarraitzen du Ikasleak argitaletxeak, Euskal Curriculum eta konpetentzietan oinarritutako eredu pedagogikoa aintzat hartuta. Arestian esan bezala, EKI metodoaren DBHrako aplikazio osoarekin lanean ari dira, gaur egun, ikastetxeak. Egingakoaren etengabeko egokitzapenak eta hobekuntza prozesua albo batera utzi gabe, Haur Hezkuntzako HH eta LHrako eskaintza osatzeko bidean jarraitzen du.

Bide horretan, lan taldeak osatuta daude eta, datozen urteetan, emailtzak jasotzen jarraituko du hezkuntza munduak. Hezkuntza euskalduna eta kultura transmisioa ditu ardatz Ikasleakrek, eta helburu horiei begira jarraituko du lanean.

BLUME
www.blume.net

16 páginas
24 x 28 cm
Cartoné
PVP 14,90 €

18 páginas
27 x 18,5 cm
Cartoné
PVP 19,90 €

54 páginas
22 x 31 cm
Caja
22,90 €

64 páginas
18,5 x 25,5 cm
Cartoné
PVP 16,90 €

Pequeños relatos de grandes historias

64 páginas
15 x 19 cm
Cartoné
PVP 9,90 €

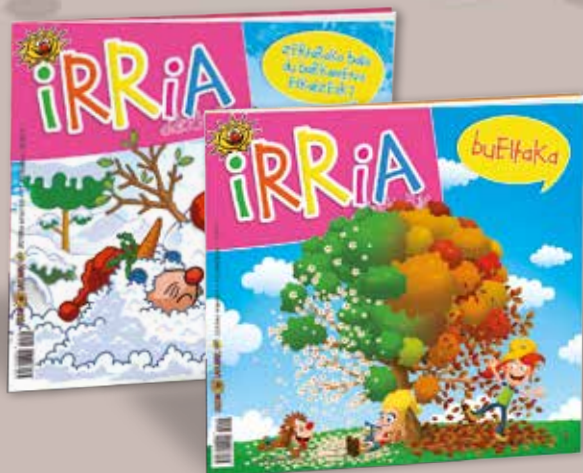

EGIN HARPIDETZA!

**ETA JASO ELKAR DENDETAN
ERABILTZEKO 10€-KO BONOIA!**

Baliatu gure eskaintza berezia eta jaso urtean iRRiAren 10 ale etxean!!

URTEAN
49€

HARPIDETZA EGITEKO AUKERAK:

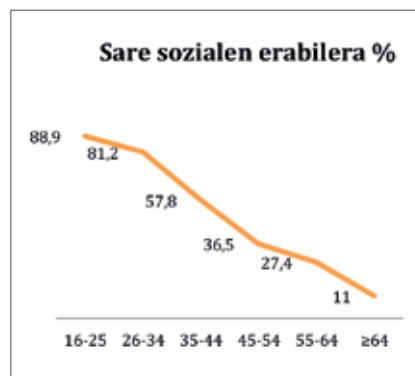
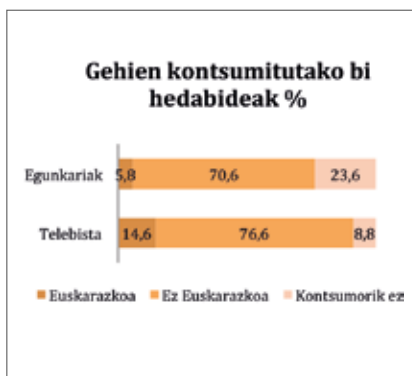
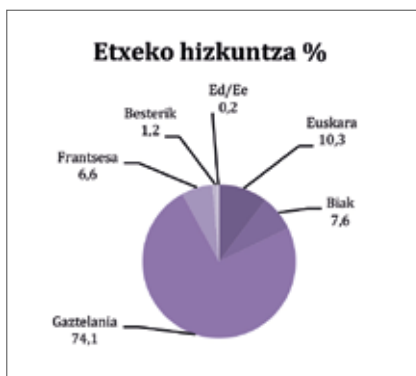
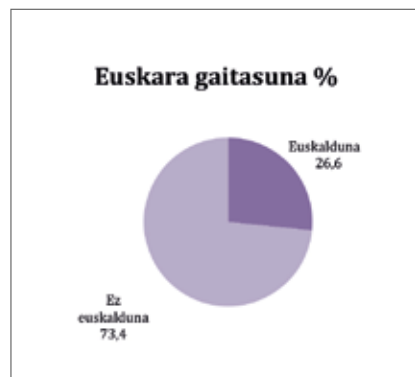
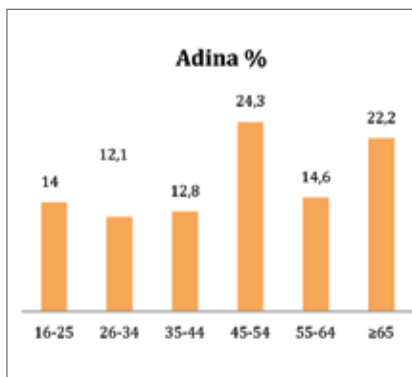
Telefonoz: 902 820 806 zenbakira deituz

E-posta: harpidetza@irrienlagunak.eus helbidera idatziz.

www.irrienlagunak.eus/harpidetza-n izena emanaz.

EUSKAL HERRIKO BIZTANLEEN IRAKURKETA ETA MUSIKA OHITURAK

Euskal herritarrek liburuak eta musika kontsumitzeko dituzten ohiturei buruzko azterlan bat egin du elkar Fundazioak, Siadeco Ikerketa Elkartearen eskutik. Euskal Herri osoan egin da ikerketa, 2.500 inkestaren bidez. Azterketaren emaitza nagusiak jaso dira hemen.

Iturria: Siadeco, 2017

2.500 inkesta egin dira Euskal Herri osoan; 16 urtetik gorako euskal herritarrek hartu dira aztergai. 2,6 milioi biztanleko unibertsoa aztertu da, hortaz: Bizkaian, 996.000 (%37,7); Gipuzkoan, 598.000 (%22,6); Nafarroan, 536.000 (%20,3); Araban, 274.000 (%10,4); eta Iparraldean, 238.000 (%9).

Aztertutako laginari dagokionez, euskaldunak dira %26,6, eta erdaldun elebakarrak %73,4. Etxeko harreman hizkuntza euskara dute %10,3k, eta %76,6k, euskara eta erdara. Gazte-

lanian dute etxeko hizkuntza %74,1ek, eta frantsesa %6,6k.

Hedabideen kontsumoari dagokionez, euskal herritarren %5,8k dituzte euskarazko egunkariak gehien irakurritako bien artean. Herritar euskaldunak soilik hartuta, hau da joera: %20,6k euskarazko prentsa irakurtzen dute. %19,3k adierazi dute ez dutela prentsarik batere kontsumitzen.

Telebistari dagokionez, hamar herritarretik batetik aipatu du euskarazko telebista kateren bat

gehienez ikusten dituen bien artean. Herritar euskaldunak hartuta, hara: euskarazko telebistaren bat %42k ikusten dute; %48k ez dute euskarazkorik batere ikusten.

Sare sozialen erabilera asko aldatzen da adinaren arabera. Datuak esanguratsuak dira: 45etik gorakoetan, oraindik, gehiago dira sare sozialak erabiltzeko ohiturarik ez dutenak; 16tik 25era artekoetan berriz, sare sozialen erabilera orokortua dago, 10 gaztetatik 9k erabiltzen baitituzte.

IRAKURTZEKO OHITURA

Euskarazko eta erdarazko liburuak

Liburu irakurleak dira hamar euskal herritarretik zazpi: %58 ohiko irakurleak dira —libururen bat irakurri dute azken hilabetea—, eta %12, noizbehinkakoak —azken liburua duela sei hilabete baino gutxiago irakurri dute—.

Euskal herritarren %11k irakurtzen dituzte euskarazko liburuak: %6k, ohikotasunez; %5ek, noizbehinka. Kontuan izatekoa da lau euskal herritarretik bakarra dela euskalduna. Nolanahi ere, herritar elebidunak hartuta ere, haien artean ere gutxiengoa dira euskarazko liburuen irakurleak: %42 —%22,9 ohiko irakurleak dira, eta %19,4, noizbehinkakoak—.

Euskarazko eta erdarazko liburuen irakurleak

	Irakurleak		Euskarazko liburuen irakurleak				Erdarazko liburuen irakurleak		Euskaldunek aisialdian liburuak irakurri			
	%		(Euskaldunak)		(Guztira)		%		(Euskaraz)		(Erdaraz)	
Ohiko irakurlea	57,5	69,4	22,9	42,4	6,1	11,3	55,6	68,1	15,1	34,4	44,4	62,9
Noizbehinkako irakurlea	11,9		19,4		5,2		12,5		19,3		18,5	
Ez irakurlea	30,5		57,7		15,3		31,9		65,5		37,1	
Ez euskalduna	-		-		73,4		-		-		-	
Guztira	100,0		100,0		100,0		100,0		100,0		100,0	

Iturria: Siadeco, 2017

Erdarazkoetan, aisialdian %60k irakurri du azken urtean gutxienez liburu bat papereko formatuan, eta digitalean, %20k. Hirutik bateko erlazioa, hortaz. Euskaraz, berriz, aisialdian euskaldunen %33k irakurri dute azken urtean gutxienez liburu bat paperean; digitalean, %5ek. Zazpitik bateko erlazioa.

Formatu digitaleko liburuen erabilera areagotu egingo dutela adierazi dute %15,8 herritarrek, eta %3,2k esan dute gutxiago erabiliko dituztela. Bide berean ageri da doako liburuen erabilera ere —norbaitek utzita edo oparituta eskuratutako liburuak, paperekoak edo digitalak—: %13,7k diote handitu egingo dutela horien erabilera, eta jaitziera %5,6k seinalatu dute.

IRAKURTZEKO FORMATUA

EUSKARAZ IRAKURTZEKO ZAILTASUNAK

Euskaldunei galdetu zaie zein diren euskarazko liburuen irakurketa mailan eragin handiena duten faktoreak. Euskaraz irakurtzeko ohitura edo erraztasun falta agertu da maizenik: %42,5ek adierazi dute hori. Nabarmen atzerago dago euskaraz gustuko libururik ez aurkitzea (%9,9).

Zer da zure euskarazko liburuen irakurketa mailan eragin gehien duen alderdia, generoari eta adinari jarraiki? (euskaldunei soilik - %26,6)

		Euskaraz irakurtzeko ohitura/ Erraztasun falta	Gustuko libururik euskaraz ez	Eskaintza ez ezagutzea	Euskarazko liburuak garestiak izatea	Euskara eta euskal kulturarekiko interesik ez	Euskaraz irakurtzeko ohitura dut	Besterik*	Ed/ Ee	Guztira
Generoa	Emakume	45,1	10,0	3,8	0,3	0,6	28,0	10,6	1,5	100,0
	Gizon	39,8	9,8	3,7	0,3	0,9	31,2	11,9	2,4	100,0
Adina	16-25 urte	26,3	12,3	7,0	0,6	0,6	39,2	11,1	2,9	100,0
	26-34 urte	34,8	10,1	3,4	-	2,2	36,0	12,4	1,1	100,0
	35-44 urte	38,8	14,3	4,1	-	1,0	31,6	8,2	2,0	100,0
	45-54 urte	52,5	10,7	2,5	0,8	-	23,8	8,2	1,6	100,0
	55-64 urte	52,5	6,3	-	-	-	27,5	12,5	1,3	100,0
	65 edo gehiago	61,5	2,9	1,0	-	-	16,3	16,3	1,9	100,0
	Guztira	42,5	9,9	3,8	0,3	0,8	29,6	11,3	2,0	100,0

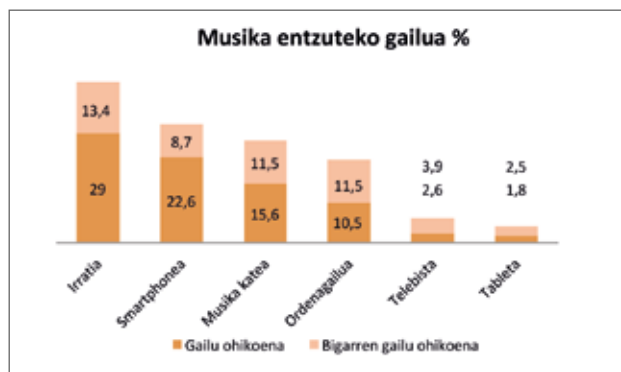
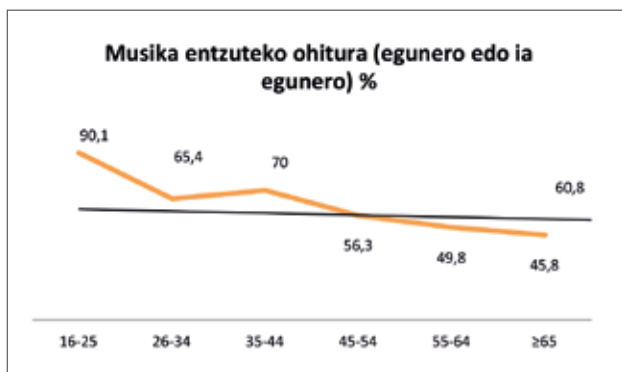
Iturria: Siadeco, 2017

*Besterik: denbora falta, alferkeria, oro har irakurtzeko ohiturarik ez, ez da euskaraz irakurtzen saiatu...

MUSIKA ENTZULEAK

Hamar euskal herritarretik seik egunero edo ia egunero entzuten dute musika; hamarretik ia bik, gutxienez asteen behin. Hamarretik bakarrek ez du musikarik entzuten. Gazteen artean handiagoa da musika kontsumoa: 16-25 urterekin, %90ek entzuten dute egunero edo ia egunero. Adinean gora, txikiagoa da kontsumoa: 65 urtetik gorakoetan, %46k dute musika egunero entzuteko ohitura.

Irratia da musika entzuteko bitarteko nagusia: %42k aipatu dute. Segidan daude gailu elektroniko eramangarriak (%31): sakelako telefonoa, MP4a...

Iturria: Siadeco, 2017

1

Euskararen merkatua txikia da. Datuetatik ondoriozta daiteke euskarazko idatzizko ekoizpenaren inguruan dagoen merkatua 150.000 lagun ingurukoa dela. Merkatu oso mugatua da euskal liburugintzarentzat.

2

Euskaraz ez irakurtzeko arrazoi nagusia **euskaraz irakurtzeko erraztasunik eza** da. Agerian geratzen da euskaldun askoren hizkuntza maila mugatua dela, eta hori oztopo handia da euskararen erabilera handitzen joan dadin.

3

Gaur egun, oraindik, **irakurle gehienek nahiago dituzte paperezko liburuak**. Liburu digitala ez da nagusitu gaur arte. Papera eta digitala, biak batera izango ditugu hementik aurrera. **Musika formatu digitalean entzuten da**, eta kasu horretan bai esan daiteke disko bidez oso jende gutxik entzuten duela eta bide digitala gailendu dela.

3 ONDORIO

HÁBITOS DE LECTURA Y MÚSICA DE LOS HABITANTES DE EUSKAL HERRIA

La Fundación **elkar**, de la mano de la Sociedad de Estudios Siadeco, ha realizado un estudio sobre los hábitos de consumo de libros y música de las personas que habitan en Euskal Herria. El estudio se ha efectuado a lo largo de todo el territorio mediante 2.500 encuestas a personas mayores de 16 años. Por tanto, se ha trabajado un universo de 2,6 millones: en Bizkaia, 996.000 (37,7%);

en Gipuzkoa, 598.000 (22,6%); en Nafarroa, 536.000 (20,3%), en Araba, 274.000 (10,4%); y en Iparr Euskal Herria, 238.000 (9%).

Además, se concluye que el 26,6 % son vascoparlantes y el 73,4% restante hablan castellano o francés. El 10,3 % habla habitualmente en euskera en su entorno más cercano, y el 7,6% utiliza tanto el euskara como el castellano o el

francés. Para el 74,1% el castellano es su principal idioma, mientras que para el 6,6% lo es el francés.

Por lo que se refiere a los hábitos de consumo de prensa, el 5,8% lee prioritariamente periódicos en euskera. Si tenemos en cuenta solo a vascoparlantes, el 20,6% lee prensa en euskera. El 19,3% no lee la prensa.

HÁBITOS DE LECTURA Libros en euskara y en castellano

De cada diez habitantes, siete leen libros: el 58% son lectores habituales —han leído algún libro durante los últimos meses—, y el 12% leen de vez en cuando —han leído el último libro hace menos de seis meses—. El 11% de la población mayor de 16 años lee libros en euskera: el 6% con asiduidad, el 5% esporádicamente. Conviene destacar, que, de cuatro personas, tan solo una es vascoparlante. No obstante, incluso si tenemos en cuenta solo a las personas bilingües, también entre ellas es una minoría la que lee en euskera: solo el 42% —el 22,9% son lectores habituales, y el 19,4%, eventuales—.

Por lo que respecta al castellano, el porcentaje de personas que ha leído un libro en papel en su tiempo de ocio durante el último año es de un 60%, y en formato digital, un 20%. Una relación de tres a uno, por tanto. En euskera, sin embargo, se reduce a un 33% la cifra de lectura en papel, mientras que en formato digital desciende hasta el 5%. Una relación de siete a uno.

FORMATOS DE LECTURA

DIFICULTADES PARA LEER EN EUSKERA

Se ha preguntado sobre los principales factores que inciden en el nivel de lectura en euskera. La mayoría, un 42,5%, ha indicado que el principal motivo es la falta de costumbre y la dificultad para leer en este idioma. Más atrás encontramos la carencia de una oferta de libros interesantes (9,9%).

De diez personas seis escuchan música cada día o casi cada día; dos de cada diez, lo hacen al menos una vez a la semana. Solo una de cada diez no lo hace nunca. Entre la población joven, el consumo de música es mayor: en la franja de edad de 16-25 años: el 90% la escucha a diario o casi. A medida que subimos en la escala de edad, el consumo decrece: el 46% de los mayores de 65 años tiene la costumbre de escucharla a diario. La radio es el principal medio que utilizamos para consumir música (42%). Le siguen los aparatos electrónicos (31%): teléfonos móviles, MP4...

CONSUMIDORES DE MÚSICA

1

El mercado del euskera es reducido. De los datos se puede concluir que el mercado existente en torno a la producción de libros en euskera es de unas 150.000 personas. Se trata de un mercado muy reducido para el entorno editorial en euskera.

2

La razón principal para no leer en euskera es la poca facilidad para hacerlo. Queda en evidencia que el nivel de euskera de muchos vascoparlantes es limitado. Este es un gran obstáculo para el incremento de su uso.

3

Hoy en día, la mayoría de los lectores siguen prefiriendo los libros en papel. El libro digital no ha desbancado al papel. En adelante, convivirán ambos formatos. En el caso de la música sí se puede decir que el consumo de discos es muy reducido, y que la música se escucha en formato digital.

3 CONCLUSIONES

MAIA ETA BIOK

"Baratze bat daukat herrian, Otoio mendiaren oinetan, eta hantxe idazten ditut umeentzako ipuinak eta olerkiak. Baratze horretan sugandilak ibiltzen dira, txantxangorria, tximeletak, trikua... eta noiz edo noiz basurdea eta azeria ere etortzen dira kuxkuxean basotik. Hala ere, nire lagun berezia urtxintxa bat da, adi-adi izaten baitut lanean ari naizenean. Maia esaten diot. **Zergatik izen hori?** Udaberria eta maitasuna ospatzen duten kantu zahar batzuen izena horixe delako."

Horrela aurkeztuko diegu irakurle txikiei Maiaren sorta. Orain arte ez dut idatzi animalien ipuinik eta, egia esateko, aldizka **Beatrix Potter** fabulista ingelesaren iloba sentitu naiz, istorioen oinarritzat etxean sartzen zitzaizkion animalia txikiak hartzen baitzituen. Bestalde, ezin ukatu ipuinok idaztean uneoro etorri zaidala gogora umezaroan hain presente izan dugun Disney atmosfera. Eraginak eragin, espero dut Maia honek izatea bere-bere nortasuna eta xarma. **Nolakoa da Maia?** Jakinguratsua, bizkorra, lagunkoia, sentibera, aktiboa, kontenplatiboa.

Baina bera ardatza izan arren, ez zaigu bakarrik agertuko. **Nor ditu lagunak?** Ariela basurde pinpirina, Bertol hartz dorpea, Gaxuxa azeri bihurria, Ttotto eta

Potto sugandila bikiak, Mozart txantxangorri artista, Greta tximeleta triste, Patziku trikua, besteek mimaizten duten laguna. Eta lagun fijo horietatik aparte, eza-gun berriak ere egingo dituzte atalez atal.

Zer egoeratan ikusiko ditugu pertsonaiak? Gehienetan, haien esperientziak gure umeen esperientzien antzekoak izango dira: eskola, urtebetetzea, udalekuak, hondartza, neba-arreben jaiotza eta beste, baina beti ere adin txikian umeek berezkoa duten **pentsamendu magikoa** aintzat hartuta. Errealitatearen eta fantasiaren arteko muga oraindik ere lausoa izanik, zehazgabetasun horrek joko emango digu nolana hiko egoerak irudikatzeko.

Halaber, kontuan izan ditut, hola edo hala islatzeko, psikologia ebolutiboak seinatzen dituen alderdi batzuk: haurrak harremanen konstelazioan kokatzeko izaten duen premia, bere nortasunaren sentimendua garatzeko; galdera ugariaren bitartez jakin-mina asezteko izaten duen bulkada; baietza eta ezetza kudeatzen ikasi beharra; edota arauak barneratzeko prozesua. Horrexegatik dauka toki berezia ipuin batzuetan **Sare zizare "magikoak"**. Aldizka agertuko da Maiaren ondoan (buztanean, belarrian, kolkoan...), bere izaeraren luzapena delako. Maiak bakarrik ikusten

eta aditzen duen laguna da, nolabait senarekin eta barne-ahotsarekin konpara daitekeena.

Nor da marrazkilaria? Alex Orberen ilustrazio bikai-nek emango diete bizia eszenatoki guztiei, urtaroen tinturak eta testuinguruei buruzko xehetasunak uztartuz. Samurtasuna, umorea, hunkidura, larritasuna, tristura eta beste hainbat emozio adieraziko dizkigu pertsonaien aurpegiera eta keinu ezin adierazkorragoen bidez.

Eta idazkerari buruzko oharrik? Esaldi laburrak, deskriptiboak beren laburrean; paragrafo neurtuak. Eta horiek apailatzeko gatzak, errimatxoak, hotsitzak, abestien zatiak, koplaren bat... poesiarren azukre-garauak ahaztu gabe.

Horra hor Maiari buruzko zenbait erantzun.

Eta azkenik, galdera bat zuontzat: **zuei zer iradokitzen dizuete urtxintxek?** Dena delakoa karrakari horiek inspiratzen dizuetena, sekretu bat esan nahi dizuet isilka-misilka: urtxintxa da nire totema!

MIREN AGUR MEABE
Idazlea

DISFRUTA A LO GRANDE CON
STEPHEN KING

DEBOLSILLO

Penguin
Random House
Grupo Editorial

14.95
euros

La HISTORIA EN COMIC

Conocer el pasado para poder comprender el presente es la principal labor de quienes nos dedicamos a la docencia o a la divulgación de la Historia. Para conseguir nuestro propósito nos valemos de multitud de recursos diferentes, pero en los últimos años, hay uno de ellos que brilla con luz propia: el cómic.

Pese a que aún tiene que luchar contra cierto prejuicio que lo considera un medio artístico de segundo orden, en muchos casos tan solo destinado a un público infantil o juvenil, las últimas décadas demuestran que las viñetas son una forma inmejorable de transmitir conocimientos históricos. Norma Editorial, con una larga trayectoria a sus espaldas, ha apostado con decisión por este género y su extenso catálogo de obras históricas así lo atestigua.

Ya hace más de 30 años que Art Spiegelman creó *Maus* y abrió los ojos al mundo sobre las posibilidades del noveno arte. Ideas complejas, reflexio-

nes profundas, infinidad de recursos gráficos y una historia terrible muy bien narrada le valieron un Pulitzer y el inicio del reconocimiento del cómic en el ámbito cultural. Obras como *Persépolis* transitaban la senda abierta por Spiegelman y el cómic se convirtió en un vehículo válido para hacer memoria y para hacer Historia. En el Estado español, fue Carlos Giménez quien retrató en *Paracuellos* los hogares del Auxilio Social del franquismo mediante el cómic y, a pesar de las dudas iniciales, que provocaron que tuviera éxito antes en Francia, sus niños escuálidos de grandes ojos forman parte de nuestra visión de la dictadura.

El cómic, como medio, cuenta con multitud de virtudes para recrear el pasado. En primer lugar, su lenguaje híbrido, formado por imagen y texto, que combinados permiten a los autores transportarnos a cualquier momento del pasado. Desde la prehistoria, como hacen obras como los dos cómics de Mikel Begoña e Iñakiet sobre su personaje Otzi, la momia del Calcolítico encontrada en Los Alpes; hasta la segunda mitad del siglo XX con obras como *March*, que recrea la vida del congresista John Lewis y su participación en el movimiento por los derechos civiles, o *Vencidos pero vivos*, que nos lleva al Chile del golpe de estado de Pinochet, los autores nos sumergen en el pasado.

El poder de la imagen, gracias al proceso de documentación que llevan a cabo los dibujantes, permite situarnos en cualquier escenario, por complejo que éste sea. En el cine, el ritmo del visionado nos viene impuesto desde fuera; y en la literatura lo basamos todo en nuestra imaginación. El cómic, en cambio, permite observar con detenimiento una escena, avanzar y volver atrás a nuestro antojo, de forma que nuestra inmersión en el pasado es mucho más completa. Buenos ejemplos de este mecanismo son los grandes escenarios bélicos, como los incluidos en la colección *Las grandes batallas navales*, que ya en su primer álbum, *Trafalgar*, nos sumerge de lleno en la cruenta batalla entre la flota británica y la hispano-francesa.

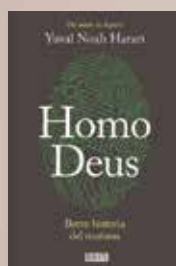
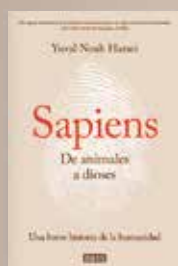
El segundo aspecto que convierte al cómic en una gran herramienta para narrar la Historia es la implicación personal de muchos de los autores. Ha sido algo muy habitual en los últimos años que guionistas y dibujantes nos hablen de su propia memoria o de la de sus familiares. Imposible no citar *El arte de volar* y *El ala rota*, el díptico guionizado por Antonio Altarriba y dibujado por Kim que relata las vidas de los padres del primero y a través de ellos la historia de España de todo el siglo XX. Sucede lo mismo con Jaime Martín y *Jamás tendré 20 años*, en que narra cómo vivieron sus abuelos la guerra civil y la posguerra. Otro ejemplo de este mecanismo son los álbumes de Jacques Tardi *Yo, René Tardi. Prisionero de guerra en Stalag II B*, donde su padre le relata sus experiencias en la Segunda Guerra Mundial. En ocasiones, es el propio autor quien narra sus vivencias, como sucede con Kim en *Nieve en los bolsillos*, quien a través su experiencia en Alemania retrata a la emigración española de los años 60.

de cómic, con *Los mejores enemigos* como principal exponente, en una serie que narra con precisión las relaciones entre Oriente Medio y los Estados Unidos o, siguiendo su estela, *La primavera de los árabes*; hasta el uso de la ficción para retratar la Historia, como hacen magistralmente Daniel Torres en *Picasso en la guerra civil* y Vittorio Giardino con su serie *Jonas Fink*; pasando por la reconstrucción histórica pura de obras como *El fotógrafo de Mauthausen* o *La vampira de Barcelona*.

Conocer la historia y la sociedad de lugares desconocidos por el gran público es posible también gracias al cómic, como evidencia *Katanga*, del genial guionista Fabien Nury; pero al mismo tiempo podemos disfrutar de geniales ejercicios gráficos y narrativos con la historia como trasfondo, como hace Antonio Navarro en *Homónimos*. Las opciones son infinitas. Me remito al inicio del texto, hoy en día no hay mejor manera de conocer la Historia que leyendo cómics.

En tercer lugar, aunque el cómic es un arte joven y a pesar de lo reciente de la presencia generalizada de cómics de temática histórica, la diversidad de propuestas y la riqueza del medio son evidentes. Encontramos desde el ensayo histórico en forma

DAVID FERNÁNDEZ DE ARRIBA
Profesor de secundaria y creador del blog Historia y Cómic

Más de 12.000.000 de lectores
Vuelve Harari

DEBATE | Penguin
Random House
Grupo Editorial

Síguenos en www.megustaleer.com

Disponible
en ebook

Disponible
en audiolibro

Historia ala istorioa?

NAGORE
IRAZUSTABARRENA
ILUSTRATZAILEA:
RUTH JUAN

Historia jakin behar al da zure liburua irakurtzeko edo istorio zalea izatea nahikoa da?

Nahikoa da istorio bitxi batzuk irakurtzeko gogoia izatea. Historia itxuraz garrantziarik ez duten milaka istorio txikiak ere osatuta dago. Gertakizunak eta datak lotzen, interpretatzen laguntzen duten istorio txikiak iragana hobeto ulertzeko balio dute. Atzerako ispilua nork asmatu zuen jakiteak ez dio ekarpen handirik egiten historiari buruz dakigunari. Atzerako ispilua ofizialki gizonetako batek asmatu baino lehen, orde, emakume batek, Dorothy Levitt-ek proposatu zuen eta ez zioten jaramonik egin. Horrek asko esaten digu garai hartako giza-erakundearen buruz.

Erraz antzematen al da zer den istorioa eta zer historia?

Batzuetan bestetan baino errazago. Bertsio ofizial batzuk oso barneratuak ditugu eta halakoetan zailagoa da bertsio hori zalantzan jartzea.

Historiaren kontakizunean gehien ezkutatu izan den bertsioa zein da?

Historia irabazleek idazten dutela, topikoa izanagatik, egia da. Irabazleen bertsioa nagusitu ohi da eta galtzaileena ezkutatu. Napoleon galtzaile izan zen Waterloon, baina galtzaile gehiago daude, kontuan hartu ez zituzten emakume asmatzaileak, esaterako. Beharbada, Napoleonek Waterlooko gudua irabazi balu ez genuke Napoleonen konplexuak hitz egingo. Eta autoetan atzerako ispiluak jartzeko gomendioa gizonetako batek bota izan balu, asmatzaile ofiziala bera izango zen seguruenik.

Ilustrazioek lagunduko al dute egiazko historiak zein diren antzematen?

Collagea erabili izanak oso ondo adierazten du historiaren subjektibotasuna. Argazkiak errealek dira, baina ilustratzaileak ebaki, itsatsi eta koloreztatu ditu, bere interpretazioa emanez. Irakurleak ilustrazioa ikusten duenean badaki ez dela gertakizunaren argazki erreala. Bada, jarrera berarekin irakurri beharko luke historia, jakinda collage horretan datu errealez gain, interesak, inertzia, mentalitateak... ere badaudela.

ARIAN irakurgai berriak

ARIAN Irakurgai mailakatuen bilduma 23. alera iritsi da. Azken biak, Alvaro Rabelliren *Naia eta eskultore itsua*, A1 mailan, eta Nagore Irazustabarrena historialariaren *Historia ala istorioa?*, B1 mailan.

Naia eta eskultore itsua

ALVARO
RABELLI
ILUSTRATZAILEA:
P.J. COLOMBO

Naia detektibearen kasu berri bat dator, hirugarrena. Hasteko, nolakoa da Naia pertsonaia?

Naia Bilboko neska gaztea da. Izaera aldakorrekia, bizia, feminista, musikazalea, kaleko giroa maite duena, eta batzuetan zakar samarra da.

Aurrekoak bezala, oraingoan ere Bilbon gertatuko al da?

Bai, Naia bizi den Bilbo Zaharra auzoan. Bilbo bera ere beste protagonista bat da liburu hauetan, eta Bilbo Zaharra auzoa, benetako "fetitxea", horrelako istorioak sortzeko ezinbesteko osagaiak dituelako: gazte bohemioak, etorkinak, jonki zaharrak, prostitutak, meatzari ohia... dena Ibaizabaleko ertz zikinetan... City-tik gehien duen euskal hiria da, krimenak koherente bihurtzeko duen euskal hiria, inondik ere.

Esaiguzu zergatik den kasu berri hau erakargarria.

Bada, hirugarren liburu honetan Naia gizakien barrunbe ilunetara jaitsi beharko du. Prostituzioak, gizakien trafikoak eta emigratio ez-legezkoak dakartzaten arazoetan murgildu beharko du. Horretaz gain, intriga ez da amaierara arte konponduko, irakurlea harapatuko duen kasu iluna argitu beharko dute.

Nondik edaten duzu? Zein dira zuk maite dituzun idazleak?

Liburu hauek iturri nagusi bi dituzte. Batetik, polizia-film klasikoetan edo intriga filmetan oinarritzen dira. Liburu bakoitzak keinua egiten dio film jakin bati: *Naia*. *Chinatown inguruan* liburua Jack Nicholson-en "Chinatown" filmean oinarritzen da; *Naia*. *India gorrietan*, Nicolas Cage-ren "National Treasure" filmean; eta azkenik, *Naia*. *Eskultore itsua* "House of wax" filmean.

Bestetik, jakina, eleberririk beltz generotik edan dut: Donna Leon, Jean-Christophe Grangé, Raymond Chandler, Gotzon Garate, Itxaro Borda... Eta ezin falta Jon Arretxeren Touré detektibea, Naiaren auzokidea, biak Bilboko San Frantsisko auzoan bizi baitira.

EUSKARA por tu cuenta

Los cuadernos de gramática y el libro de consulta de la colección *Euskara-ikaslearen gramatika praktikoa*, así como los libros y cuadernos del método *Arian* son una buena opción para estudiar euskera de forma autodidacta o reforzar en casa lo aprendido en el euskaltegi.

Arian ofrece en todos los niveles desde el A1 hasta el C1, Libros del alumno y Cuadernos de ejercicios con respuestas incluidas, además de cientos de archivos de audio también disponibles en el aula digital, en www.elkarhizkuntzak.eus. *Euskara-ikaslearen gramatika praktikoa* es una gramática ilustrada que incluye una colección de cuadernos de ejercicios.

Pero, ¿por dónde empezar?, ¿cuál es la mejor opción para cada persona? Estas son algunas de las preguntas más frecuentes y las respuestas de nuestros librerías.

➤ Quiero aprender euskera, y no tengo tiempo para ir al euskaltegi. ¿Qué me recomienda?

Empezar con el método *Arian*, nivel A1.1, Libro del alumno y Cuaderno de ejercicios. El Libro del alumno le guiará de forma progresiva, con las instrucciones y explicaciones gramaticales en castellano. El alumno encontrará situaciones comunicativas de la vida cotidiana, irá adquiriendo el léxico necesario poco a poco y enseguida será capaz de formular frases simples y desenvolverse en funciones básicas.

➤ Sé algo de euskera, pero no sé en qué nivel estoy.

La prueba de nivel en www.elkarhizkuntzak.eus ayudará a determinar su nivel *Arian* de euskera. 10 minutos son suficientes y al finalizar el cuestionario, la misma web le indicará qué libros de autoaprendizaje se adecúan mejor a su nivel de euskera.

➤ Estoy en el euskaltegi, en el nivel A1 (A2, B1), pero quiero practicar más por mi cuenta.

Depende del método que esté utilizando en el euskaltegi. Si no conoce el método *Arian* los cuadernos de ejercicios de *Arian* pueden ser un buen refuerzo: están organizados por subniveles (A1.1., A1.2., A2.1., A2.2., B1.1., B1.2.) y contienen explicaciones gramaticales en euskera o castellano dependiendo del nivel, además de ejercicios con respuestas incluidas. Si, en cambio, en clase utilizan *Arian*, en casa puede recurrir a los cuadernos de gramática de *Euskara-ikaslearen gramatika praktikoa*.

➤ Estoy estudiando euskera con el método *Arian* pero necesito más ejercicios.

Los cuadernos de gramática de *Euskara-ikaslearen gramatika praktikoa* pueden ser un apoyo apropiado. Hay dos líneas de cuadernos en todos los niveles desde A1.1 hasta B1.2: *Deklinabidea & Sintaxia* y *Aditza & Bestelakoak*.

➤ Estoy preparándome para el perfil de euskera. ¿Hay material específico para prepararlo?

La tabla de equivalencias en www.elkarhizkuntzak.eus indica qué nivel de euskera concreto le corresponde a cada perfil. Y para cada nivel de euskera existen Libros del alumno, diferentes Cuadernos de ejercicios y lecturas graduadas.

➤ Estoy preparando el examen de EGA. ¿Existe material específico?

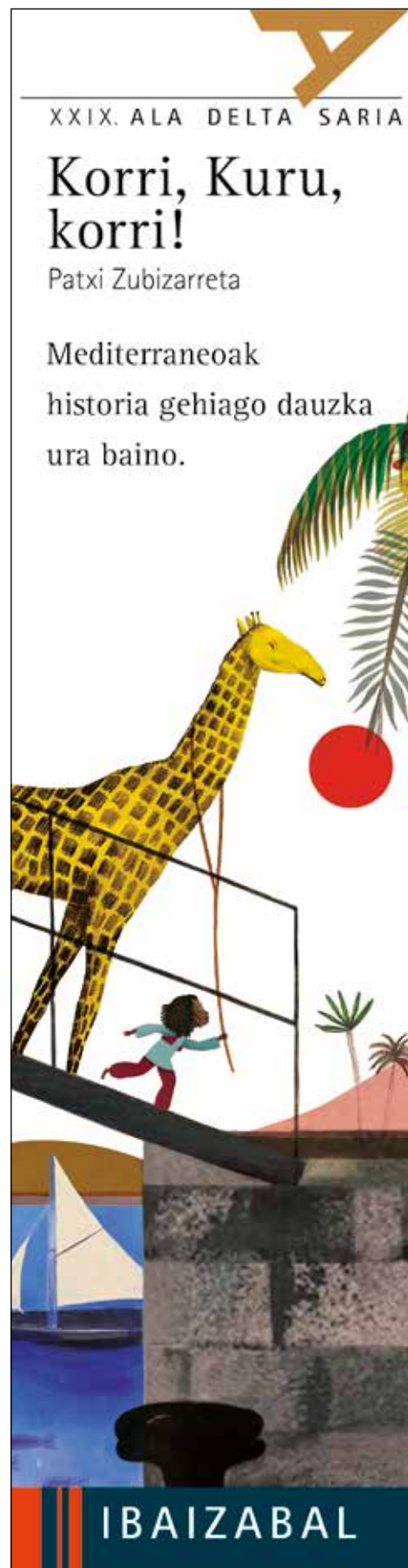
El título EGA equivale al nivel C1; por tanto, cualquier material del nivel C1 puede ser apropiado. Pero la colección *Portugoietas* es la mejor opción para preparar el examen de EGA: *Idazlana erraz egiteko 100 ariketa*, *1.000 test galdera*, *1.000 sinonimo*, *1.000 berridazketa* y *Hautatu baliokidea*, cinco títulos y cinco temas diferentes, según qué competencia se quiera trabajar.

➤ ¿Existe material audiovisual para aprender euskera?

Elkar Hizkuntzak tiene en su catálogo, en formato DVD, videos con ejercicios auto corregibles para los niveles A1 y A2.

➤ Necesito un libro de consulta de gramática.

Existen varios. *Euskara-ikaslearen gramatika praktikoa* es ilustrado, fácil e incluye ejercicios para verificar la comprensión de cada concepto gramatical. Es el idóneo como gramática básica, para estudiantes de niveles A1-B1 o como libro de consulta familiar.

ENE KANTAK

Jai Erraldoia Gabonetan

Jai Erraldoia da Ene Kantak taldearen disko eta ikuskizun berriaren izena. Erraldoia, benetan, Nafarroako zazpi konpartsetako erraldoiak tartean direlako eta eszenatokitako aretorik handienak hautatu dituztelako: Anoetako belodroma (abendua 27), Navarra Arena (abendua 29), Barakaldoko BEC (urtarrilak 2), eta Buesa Arena (urtarrilak 4).

Ene Kantak egitasmoa 2011n sortu zuten Urko Oskozek eta Nerea Urbizuk. Bost disko eta ikuskizun plazaratu ostean, proiektu berria jarri dute martxan. Urko Oskozek kontatu dizkigu nondik norakoak.

2011n sortu zenuten Ene kantak. Nola eta zein helbururekin?

Ene Kantak Nerea Urbizurekin batera sortutako proiektua da. Aspaldi ezagutzen genuen elkar. Orduan nik haur bat izan nuen eta euskarazko material gutxi edo zaharkitua zegoela konturatu nintzen. Pirritx eta Porrotx baino ez zegoen, zoragarriak, oso onak, baina pailazoak dira. Nik uste nuen zer-bait gehiago ere behar zela. Nerearekin batera euskaraz kantak sortzen hasi ginen diskoa osatzeko asmoz. Biak irakasleak garenez, lehenengo lanarekin ateratako dirua euskara hedatzen duen elkarte bati ematea pentsatu genuen. Etekinak Sortzen elkartearentzat izan ziren.

"Gure hizkuntzan hezitzeko eta gozatzeko", hori da zuen helburua...

Proiektuak euskara du ardatz. Ene Kantak euskaraz Nafarroan ere bai, hori da gure izena. Nafarroan denok dakigu zein gobernu izan diren, eta euskara ez dutela maite izan. Horregatik euskara zabaldu eta indartu nahi genuen.

Nola sortu zen abesti bakoitzari dantza bana eransteko ideia?

Kantekin haurrak mugitzea nahi genuen eta horregatik kanta bakoitzarekin dantza eta bideo bana sortu genuen, koreografiarekin.

2011n bertan 19 kantuz osatutako dvd-a egin zenuten, musikari eta sortzaile ezagunekin eta Iruñerriko eskolako ikasleekin...

Betiko kantak izan ez zitezen, sortzaile ezagunak eta lagunak gurekin batera kantatzen jartzea pen-

tsatu genuen. Ondoren gure lagunak eskolara joan ginen eta beraiekin grabatu genituen dantzak eta kantuak.

Hasieratik ikus-entzunezkoen apustua egin zenuten...

Gure mundua digitala eta ikus-entzunezkoa da. Zoritxarrez, gaur egun gutxiegi irakurtzen da. Haurrek interneten dantza eta koreografiak ikusten dituzte, asko gustatzen zaie, bertan lantzen dute psikomotrizitatea ...

Urtero argitaratu duzue: *Negua abesten, Onenka, Onenka marrazoa, Astonautak* ...

Bai, lehenengo diskoak harrera ona izan zuen eta eskoletatik kantu berriak eskatu zizkiguten. Gu ira-

kasleak gara eta gutako bakoitzak bi haur ditugu, beraz denboraz ere estu ibili gara, baina azkenean oso pozik geratu zen jendea eta aurrera jarraitzea erabaki genuen. Orain bosgarren lana argitaratu dugu.

Jai Erraldoia ikuskizuna duzue esku tartean. Nolakoa izango da?

Pertsonaia nagusia Satorjator izango da, eta Eneko eta Nere pertsonaiekin batera bidaia egingo du Lurraren erdigunera. Altxor baten bila joango gara. Ene Kantak-ek landu ohi dituen gaiak ere jorratuko ditugu: generoa, ingurugiroa... Eta Nafarroa osoko zazpi konpartsako 32 erraldoi agertuko dira. Zehazki, Txantrea, Sanduzelai, Atarrabia, Irurtzun, Agoitz, Aurizberri eta Mendillorrikoak. Festa handi bat egingo dugu erraldoiekin.

Erraldoiak eta kilikiak protagonista egin dituzue gure kulturen hain maitatuak direnak erakusteko?

Nafarroan oso errotuta daude, ez dakigu beste lurraldeetan ere... Lau emanaldi egingo ditugu eta erraldoiak eta kilikiak eramango ditugu. Gure ikuskizuna egingo dugu. Ondoren festa izango da erraldoiekin.

Lau areto handitan eskainiko duzue ikuskizuna. Erronka handia?

Erraldoiak sartzeko ez dago beste eremurik. Baina pozik gaude orain arte izaten ari garen harrerarekin.

ANE ZABALA
Kazetaria

Informazio gehiago:
http://bit.ly/jai_erraldoia

LIBURUAK

GURASO ETA HEZITZAILEENTZAT

TÚ, TU HIJO Y LA ESCUELA

Ken Robinson
GRUJALBO

Un libro esencial que orientará a los padres sobre cómo proporcionar a sus hijos la mejor educación para alcanzar una vida plena y feliz.

EOSKOLA. HEZIKETA HIPERMODERNOA

Mitxelko Uranga
PAMIELA

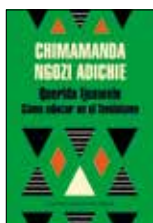
Politikariek diseinaturiko heziketa-sistema guztiak zaharkiturik daude eta ez dute horiek aldatzeko inolako borondaterik. Bestelako zer edo zerren beharra sumatzen da gero eta gehiago.

EDUCAR CON CALMA

Regina Pally
PFFES

Lejos de ser un libro más con consejos para los padres, Regina Pally ofrece un enfoque totalmente diferente: el secreto de la crianza reflexiva es aprender a moderar el ritmo, reflexionar y reconocer que no existe ninguna clave para hacer lo correcto.

QUERIDA IJEWELE. COMO EDUCAR EN EL FEMINISMO

Chimamanda Ngozi Adichie
RANDOM

El feminismo empieza en la educación. Con su voz cálida y directa, Chimamanda Ngozi Adichie dirige esta emotiva carta a una joven madre que acaba de dar a luz.

MONTESSORI EXPLICADO A LOS PADRES

Charlotte Poussin
PLATAFORMA

Este libro presenta la pedagogía Montessori: su historia, su teoría y su práctica, tanto en la escuela como en casa, de forma clara y simple.

ESCUELA DE FANTASÍA

Gianni Rodari
BLACKIE BOOKS

Estos textos de Gianni Rodari, el maestro de la fantasía, fueron escritos en los años setenta, pero su apuesta insobornable por una enseñanza más plena y creativa sigue siendo totalmente moderna.

EMOZIOAK ETA GAITASUN SOZIOEMOZIONALAK

Batzuk
UEU

Emozioak eta gaitasun sozioemozionalak deritzen ikasmateriala, emozioen oinarriko ezagutzan sakontzeko eta gaitasun sozioemozionalak praktikan jartzeko interesa duen edonori zuzenduta dago. Interes bikoitz horri jarraiki, bi zatitan banatu dugu liburua.

EDUCACIÓN EMOCIONAL Y APEGO

Rafael Guerrero
LIBROS CÚPULA

Además de entender qué es una emoción, se explica qué es el apego y los diferentes tipos que existen, así como las características que deben reunir un padre o una madre para vincularse de manera segura y saludable con su hijo.

HEZIKETA FISIKO MODERNO BATERAKO IKUSPUNTUAK

Pierre Parlebas
EHU

Lan txiki hau hitzaldi bateko transkripzioetik abiatzen da. Heziketa fisikoaren espezifikitatea aldarrikatzen duen lan baten freskotasuna mantentzen du.

CIEN PREGUNTAS Y RESPUESTAS PARA SER MEJORES PADRES

Nora Rodríguez
LECTIO

Un libro para aclarar dudas a los padres primerizos y una propuesta educativa diferente que tiene en cuenta las emociones cambiantes de los niños y su manera de comprender el mundo desde el nacimiento hasta los doce años.

EL ARTE DE SER PADRES

Clea Danaan
SIRUELA

Danaan analiza cómo el proceso de la paternidad y la crianza, a veces estresante, puede convertirse en una práctica consciente y en una oportunidad de crecimiento personal y espiritual.

+3

¿QUÉ HACEN LOS MAYORES DURANTE EL DÍA?

Dawid Ryski
HARPERCOLLINS

Fijándose en los adultos que les rodean, niñas y niños calibran posibles profesiones para el futuro. Madres y padres, el tío, la hermana mayor, cada miembro de la familia inspira una vocación.

URPEKO BIDAIA HANDIA

Lucie Brunellière
TTARTTALO

Dzanga itsaspara Sonarusekin abentura sinesgaitza bizitzeko! Liburuarekin batera, soinu banda batek istorioaren, irudien eta ozeanoaren bihotzera eramango du irakurlea. Olatuak, izurdeak, arrainak, balea, ekaiza... Denak nahasian bizia hartuz itsas melodia liluragarriena osatu arte.

+3

MAITE DITUT LAZATANAK

Mathilde Brechet
TTARTTALO

Haurtoentzako liburu kuttuna; ehundurak ukitzeko, hegala sorpresadunak altxatzeko, eta elkarrekin une goxoak partekatzeke.

+3

ARRARIK ARRA

Leo Lionni
PAMIELA-KALANDRAKA

Egun batean, txantxangorri gose batek har bat ikusi zuen. Esmeralda bezain berdea zen eta adar batean zegoen. Harra irensteko zorian zegoela... —Ez nazazu jan. Har bat naiz. Oso baliotsua naiz: gauzak neurtzen ditut...

+3

HIRU HARTZAK

Xoxe Ballesteros
PAMIELA-KALANDRAKA

Behin batean baziren hiru hartz, basoko etxola batean bizi zirenak. Bata zen oso handia, bestea ertaina eta azkena ttiki-ttikia. Hiru hartzak goiz jaikitzen ziren egunero eta beren gosaria presatzen zuten.

+3

LOTARA

Astrid Desbordes
TTARTTALO

Atzo gauean, zortzi eta erdietan, amak ipuin bat irakurri zidan. Ondoren, besarkatu, eta esan zidan: —Lokartu azkar, Xuban maitea.

+3

PINTTO ETA OPERA

Magali Le Huche
TTARTTALO

Pintto eta Kattalin Parisko Operara joan dira, eta galdu egin dira berehala toki zoragarri horretan. Operaren barrualdea ezagutzeko eta musika ederra entzuteko aukera paregabea.

MORTINA 2. UN PRIMO MUY SNOB

Barbara Cantini
LA GALERA

Mortina y su amigo, el galgo Mustio, viven con la tía Angustias y pasan los días jugando con los fantasmas de Villa Decadente. Un día se presenta el primo Dilbert, un niño muy snob y estirado, diciendo que ha recibido una misteriosa invitación.

+6

GAIZTOAK

Clotilde Perrin
MAEVA YOUNG

Zabaldu azal-hegalak. Ezagutu gure istorioa. Aurkitu zer dagoen barruan. Argitu gure sekretuak.

+6

BARBANTXO

Olalla Gonzalez
PAMIELA-KALANDRAKA

Historia familia giro babesgarri etxekoi batean kokatzen da; hala ere, tamaina txikiko protagonistarengan konplexuak eta ahuleziak sustatzetik urrun, mezu positiboa igortzen du.

+6

+8

**MARIMATRAKAK.
GU GARA
MARIMATRAKAK**Ana Jaka-
losu Mitxelena
ELKAR**ISADORA MOON Y
LOS DISFRACES
MÁGICOS**Harrieta Muncaster
ALFAGUARA

+8

**MARIMATRAKAK.
GERRA
ZIKINKERIARI!**Ana Jaka-
losu Mitxelena
ELKAR

+8

KORRI, KURU, KORRI Patxi Zubizarreta
IBAIZABAL

+8

Noa eta Leak Irrien Lagunak aldizkaritik liburura egin dute jauzi. Marimatrakak abenturen lehenengo ale honetan lau atal datoz: Gu gara marimatrakak, Marrazki ikusgarriak, Hau lana! eta Pailazokeriak.

¿Quieres hacer una fiesta de disfraces como la de Isadora Moon? Isadora Moon es especial porque es diferente. Con este libro podrás crear tus propios complementos de hada, vampiro, bruja, sirena... ¡jo de lo que quieras!

Marimatrakak bildumaren bigarren liburu honetan ere abentura bete lau atal datoz: Gerra zikinkeriarri!, Maitasun kontuak, Txirrista beldurgarria eta Mendian gora eta behera.

Erorketa baten ondorioz, Nora ospitalean sartu da eta han Kuru ezagutu du. 1827an Egiptotik Parisera Frantziako errege-erregineei Mehmet Ali Pashak egindako opari moduan bidaiatu zuen jirafaren istorioa kontatu dio.

+10

**TXAKURRAK
ETA GAILETAK**Linda Chapman
IBAIZABAL

+10

**DIARIO DE NIKKI 13.
UN CUMPLEAÑOS
NO MUY FELIZ**Rachel Renée Russell
RBA

+10

**LOS FUTBOLÍSIMOS.
EL MISTERIO
DE LA TORMENTA
DE ARENA**Roberto Santiago
SM

+12

**LA BESTIA ES
UN ANIMAL**Peternelle Van Arsdale
RBA

Hannah eta Mia lagunek euren hiriko txakurtegiko Ateak Zabalik eguneko ospakizunean laguntzea erabaki dute. Izan ere, txakurtegiak diru arazoak dauzka eta beharbada itxi egingo dute.

El cumpleaños de Nikki Maxwell llega con la decimotercera entrega de esta serie de libros que ha llegado a millones de personas de todo el mundo.

Recién inaugurado el Gran Camping de Sevilla la Chica Llegan tres misteriosas autocaravanas. Es un equipo de fútbol italiano que va a hacer la pretemporada, aunque en realidad sus intenciones son muy distintas.

Las devoradoras de almas pueden ser cautivadoras y a su vez peligrosas. Alys lo sabe bien porque vive en un mundo de adultos que se refugian detrás de altos muros y estrictas normas, a causa del terror que les infunden estas criaturas.

+12

**ENOLA HOLMES. EL
CASO DEL MARQUÉS
DESAPARECIDO**Nancy Springer
RBA

+12

**LA NIÑA QUE BEBIÓ
LUZ DE LUNA**Kelly Barnhill
DESTINO

+12

**ISILTASUN-
HARRAPARIAK**Daniel Bautista
IBAIZABAL

+12

**EL PISO MIL 3.
CIELO INFINITO**Katharine McGehee
RBA

Enola Holmes, hermana pequeña del famoso detective Sherlock Holmes, decide viajar hasta Londres dispuesta a encontrar alguna pista que la conduzca hasta su madre, desaparecida recientemente.

Esta es la historia de una niña que nació sin magia y bebiendo luz de luna la consiguió. De una bruja con un gran corazón y una misión imprevista. De un monstruo del pantano sabio y poeta. Y de un minúsculo dragón.

Armiarmak arazotan sartzeko ohitura txarra du. Ausartegia da eta, borroka baten ondoren, institututik kanporatu dute. Horregatik beti orekan egotea ezinbestekoa den parkour kirolean babesa aurkituko du.

Bienvenidos de nuevo a la ciudad de Nueva York, en el año 2119. En la glamurosa supertorre de mil plantas de Manhattan, millones de personas llevan una vida en la que los escándalos son los protagonistas.

Las aventuras de Txano y Óscar**Diversión, aventura y misterio.****¡Descubre la nueva colección infantil que triunfa en Internet!**

Disponibles en euskera y castellano.

¡Somos freemium! Si quieres probar nuestros libros antes de comprarlos, descarga los dos primeros GRATIS desde nuestra web:**www.txanoyoscar.com**

-5%

Jolas guztietan **elkar** txartelarekin.
En todos los juegos con la tarjeta **elkar**

JOLASAK

Informazio gehiago:
<http://bit.ly/jolasak>

AUKERA ZABALA JOLAS HEZITZAILEEN GIDAN

MARRAZTU!

+ 3 urte | TARTALO

Bota kartak ausaz, eta marraztu Hervé Tullet-en jarraibideak bete! Milaka aukera zure kabuz edo lagunekin bat-bateko marrazki dibertigarriak sortzeko.

KORBO 120

+ 3 urte | KORBO

Korbo 120 permite crear estructuras permanentes y móviles en horizontal y vertical. 6 plataformas facilitan una construcción estable y 44 ruedas ponen en marcha la composición.

NEON COLOURING SETS OUTER SPACE

+5 urte | TIGER TRIBE

Kolorez margotzeko jolas honek aktibitate, markagailu eta pegatina andana dakar aldean. Estalki magnetikodun kutxan gordetzen da.

LA GINCANA DE LAS EMOCIONES

+ 5 urte | MUT KIDS

Emozioak adierazteko, sentimenduak partekatze eta jokalarien arteko loturak sendotzeko balio du jolasak. Ondo pasatuz, gainera.

QUIZZERS

+ 6 urte | CAYRO

Quizzers es un original juego de preguntas. Une el encanto de los juegos de mesa con la tecnología de Apps que formulan a cada jugador preguntas adaptadas a su edad o curso escolar.

TXORITZARRAK

+6 urte | ELKAR

Estrategiazko karta jokoa. Lehia sana sortuko da partaideen artean fruituak txorimaloekin eskuratzean. Euskaraz eta gaztelaniaz.

HOTEL DE INSECTOS

+7 urte | MERCURIO

Ostatuan bezeroak egoki jarri behar ditugu, ezta lanabes. Labezomorroa eta arma dirak aurkariak eta memoria eta erabaki egokiak, giltzarria.

CONEX

+ 8 años | HABA

Los jugadores buscan el mejor sitio para colocar sus cartas con los vértices Conex más valiosos. Hay que emplear las estrellas de acción con inteligencia, pero a tiempo.

CARTAS SAVANA

+ 8 urte | DJECO

Estrategia jokoa. Kartetan animaliak aurkituko dituzu, izar berde ala gorridunak. Puntutan irabazi behar duzu.

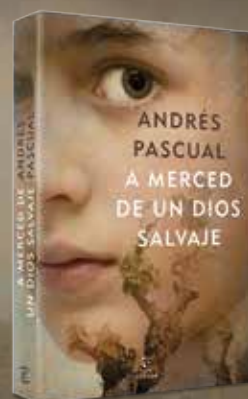
CONCEPT

+10 años | ASMODEE

En Concept, tu objetivo es adivinar palabras a través de la asociación de iconos universales, ¡puedes adivinar cientos de objetos, títulos y personajes!

ANDRÉS PASCUAL A MERCED DE UN DIOS SALVAJE

DOS NIÑOS, IDÉNTICOS
COMO SI FUERAN GEMELOS
PERO SEPARADOS POR VEINTE AÑOS,
CUYOS DRAMÁTICOS DESTINOS
PARECEN CONDENADOS A REPETIRSE.

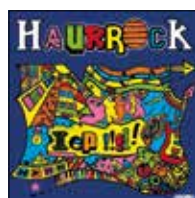

ESPASA

MUSIKA

**KATUEN
TESTAMENTUA**Oskorri
ELKARDESCO
10

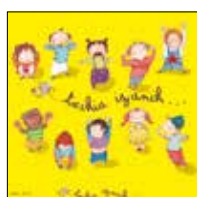
Haur publikoari zuzendutako eta ia ahazturiko abestiak mimo handiz berpiztu ditu Oskorri. Diska honetan bizkaieraz eginiko haur kantak jaso ditu taldeak.

HAURROCKHaurrock
AGORILADESCO
10

Astero, berrogei bat haur eta gazte talde bat elkartzen dira errepika saioak egiteko eta tar-teka kantaldiak ere eskaintzen ditu. Philippe Albor-ek kudeaturik, Haurrock taldeak euskara biziartzen du, bere maneran. Gazteei zuzendutak diren testuak eta gaur egungo musikak.

LO LO MAITE Antxon Sarasua /
Miren Fernandez
ELKARDESCO
10

Haur txikientzako disko ederra prestatu du Antxon Sarasua musikariak. Alde batetik, sehaska kantak, eta, bestetik, haur oso txikiei abesteko kantu-jolasak bildu eta moldatu ditu. Kantu eza-gun eta ez hain ezagunak, doinu goxoan, Miren Fernandezek abestuak.

TXIKIA IZANIK Batzuk
ELKARDESCO
10

Badira haur kantu batzuk, urteak joan, urteak etorri, iraun egiten dutenak, klasiko bihurtu zaizkigunak. Kantu horiek, duten musikalitatearengatik, duten erritmoarengatik eta ederrak direlako, belaunaldiz belaunaldi transmititzen dira.

**TIPI-TAPA,
KORRIKA! HAIZEAREN
HERRIRA-PIRRITX
(LIB+2CD)**Pirritx, Porrotx eta
Marimotots
KATXIPORRETADESCO
10

Haurrentzako pailazo ezagunen ikuskizun ederra. Pupu, Lore eta aitona Manolo dira protagonistak, musika asko dago tartean eta, oinarri-oinarri-an, Imanol Urbietaren kantutegia.

**KONTU KANTARI,
JOLASEAN IKASI,
MUSIKAZ HAZI**Kontu kantari
KONTU KANTARIDESCO
10

Kontukantari oroiemenean dauzkagun abestiak reggae, rap edo blues erritmoetan eman ditu. Txotxongiloen laguntzaz, Sandrak eta Botik betiko abestiak biziberritu dituzte, nagusiek ahaztu ez ditzaten eta txikiek ikasi ditzaten.

**GOAZEN
BERRIZ UDA!**Goazen
ELKARDESCO
10

Goazen 4. denboraldian pertsonaiek abesten dituzten 13 kanta ditu disko honek, horietako asko euskal talde edo bakarlariekin doinu ezagunen bertsiok.

DVD-AK

**TXO,
MIKMAK TXIKIA**Pirritx, Porrotx eta
Mari Motots
KATXIPORRETADESCO
10

Albaola Itsas Faktoriako proiektua oinarri, egur hotsa eta egur usaina darien 18 kantuz osatutako cd-a da hau. Itsasoratzeke unea dugu! Erria txikot! San Juan baleontzia aurrera!

MAITTE-MAITTE Batzuk
ELKARDESCO
10

Disko-liburu honek haurra jaio eta urtebetera bitarteko bizipenak eta etxeko sentimentuak jaso nahi ditu. Gure tradizioko kantauk lehenengo bizipen horien soinu-banda izateko proposatzen du.

**ASTONAUTA TRONPETA
FLAUTA IKUSKIZUNA**Ene Kantak
ENE KANTAKDESCO
10

Gozazazu Eneko eta Nerearen abenturekin, Astonautarekin batera abesti eta koreografia gehiago eskainiko dizkigute gainera. Esan beharrik ez dago barreak ere izango direla.

**NUR ETA
HERENSUGEAREN
TENPLUA**Batzuk
ELKARDESCO
10

Nur, bere gurasoekin batera, Txinara joan da bizitzera. Bertan lagunak egin ditu. Gaur horietako baten urtebetetzea ospatuko dute, Herensugearen Parkean. Han biziko dituztenak esperotako abenturetatik harago joango dira.

**Los personajes más valientes
y las más terroríficas aventuras
te esperan este otoño.**

www.lagaleraeditorial.com

Síguenos en: [f editoriallagalera](https://www.facebook.com/editoriallagalera) [@editoriallagalera](https://www.instagram.com/editoriallagalera) [lagaleraeditorial](https://www.youtube.com/channel/UC...)

LIBURUAK

NOBEDADEAK

MAITALEA
Marguerite Duras
ELKAR

Bere lehen gaztarora jotzen du Marguerite Duras-ek *Maitalea* sortzeko, gogoratuz nola, hamabost urteko ikaslea zela, Mekong ibaian itsasontzian zihoala, merkataritza txinatar aberats eta helduago bat hurbildu zitzaion, eta nola haren amorantea bihurtu zen gero.

MAITATU ZURE EGUNAK
Pako Aristi
EREIN

Harridura izan zen lehenengo, munduak eskaintzen duen ikuskizunaren aurrean. Gogoeta hurrena, bizitza ulertu ote litekeen, edo ez. Eta poesia etorri zen azkenik, mikroskopio bat bezala, gauzen alderdi txikiak jasoz agian osotasun bat erdietsiko duen itxaropenarekin.

MEKANOGRAFIAK
Harkaitz Cano
TXALAPARTA

Gure literaturak daukan idazle osoenetariko, oparoenetariko eta trebeenetariko baten literatura-mundu berdingabea ezagutzeko eta gozatzeko egindako oparia da antologia hau.

IA HEMEN
Juanjo Ollasagarre
PAMIELA

“*Ia hemen* liburuaren ezaugarrien artean, poemak egiteko aberatsa eta hats luze zein sakonera handiko hausnarketa izatea goraiatu du epai-mahaia. Ironia baliatzen du egileak, ausera eta anker[...].” (Epaimahaiaren aktatik).

MARI-MUTIL HANDI BATEN BLUESA
Leslie Feinberg
KATAKRAK

Mari-mutil handi baten bluesa eleberria Feinberg-en bigarrena izan zen eta harekin bihurtu zen ezagun. Jatorrizko lana txineraz, turkieraz, eslovenieraz, serbokroazieraz, grezieraz, italiaraz, holanderaz eta alemanez argitaratu dute.

KLASIKOAK GAUR: MARI XOR
Yolanda Arrieta
Malaxetxebarria
DENONARTEAN

Geure herentziatik sorturiko maitagarri-ipuak unibertsala dugu Mari Xor. Eta oraindik mami asko gordetzen du bere barruan, bai andrazko-gizonezkoen zereginez hausnartzeko orduan, bai gizarte-egituraketaz eztabaidatzeko orduan.

LARRUTIK ORDAINDUA
Joseba Lozano
ALBERDANIA

Paris, 1871. Pariseko Komuna abian da. Gobernu Armadak setioa jarri dio hiriburuari Komuna akabatzen asmatan. Giro nahasi hartan, herritar batzuen gorpuak agertu dira Pariseko kaleetan: larrua kendu, eta odol guztia atera diete.

ZEIN USAIN DUTE OROITZAPENEK?
Maddi Etxeberria Otaegi
EREIN

Bizitzak hala nahi izan duelako joan da Gaia – hogeita bost urteko neska gaztea – Colchester hirira, lanera. Euskal Herriaren eta Erresuma Batuen artean kokatzen da istorioa, eta Gaia Heleni bidalitako eskutitzek gauzatzen dute kontakizuna, distantzia hori laburtuz.

ETA-REN ZUZENDARITZAREKIN AZKEN ELKARRIZKETA. GERNIKATIK ARNAGARA
Iñaki Soto
TXALAPARTA

ETAk amaitu du bere ibilbidea, baina, azken urratsa egin aurretik eta maiatzaren 3an plazara-tutako adierazpenaren bitartez erakundearen desagitea iragarri baino lehenago, elkarrizketa eskaini zion Iñaki Soto GARaren zuzendariari.

TELESFORO MONZON
Pako Sudupe
TXERTOIA

Telesforo Monzonen biografia mamitsu bezain interesgarria idatzi du Pako Sudupek. Autoreak ez du inola ere hagiografia bat egin nahi izan; aitzitik, kritiko aritu da, zorrotz, sarri orain arte argitaratu gabeko dokumentuak erabilita.

HONDAR ALEAK
Rafa Ugalde
EREIN

Hondar Aleak hiltzen hasia den gizonezko baten bizimoduaren bizitza-atalak dira, aleak, sentipen-aleak: norberaren itzalak, gorrotoak, beldurrak eta zalantzak, gurasoei izan gabeko harremanen mina edo bizitzari zentzua ematen dion heriotza ulertzeko ahalegina.

El esperado desenlace de la

TRILOGÍA DE LA CIUDAD BLANCA

MÁS DE 700.000 LECTORES YA CONOCEN A KRAKEN

¿TE LO VAS A PERDER?

Planeta

Vol. 1

Vol. 2

Vol. 3

A LA VENTA EL 2 DE OCTUBRE

LIBROS

NOVEDADES

**MACHO NEGRO
Y EL MITO DE
LA SUPERMUJER**
Michele Wallace
KATAKRAK

Publicado originalmente en 1978, causó una tormenta de controversia. Michele Wallace cargó contra los sesgos masculinos de la política negra surgida en los años sesenta.

**¿LE GUSTA
BRAHMS?**
Françoise Sagan
MEETTOK

Las experiencias del amor de una mujer en la plenitud de los 39 años. Fuerza narrativa y esplendor literario. Traducción y prólogo Gerardo Markuleta.

**EL HOMBRE DE
LA DINAMITA**
Henning Mankell
TUSQUETS

La primera novela de Mankell. Una historia desgarradora y muy actual sobre la clase obrera. Norrköping, Suecia, 1911. Los periódicos dan brevemente la noticia de que Oskar Johansson ha muerto durante la voladura de un túnel.

**LA CAZA DE
EL TURISTA**
Massimo Carlotto
HARPERCOLLINS

El Turista es el asesino en serie perfecto. No firma sus crímenes y tampoco lanza desafíos a los investigadores. Es un mago del camuflaje, para matar no sigue un esquema fijo y nunca actúa dos veces en la misma ciudad o en el mismo país.

**JUAN IGNACIO
DE IZTUETA Y YO**
Juan Antonio Urbeltz
TXERTOA

Ensayo sobre la singular personalidad del folclorista Juan Ignacio de Iztueta, autor del libro *Gipuzkoako dantzak*. Juan Antonio Urbeltz analiza desde una perspectiva tan personal como documentada la personalidad de Iztueta, un hombre arrollador.

**LA ISLA DE
LAS ÚLTIMAS VOCES**
Mikel Santiago
EDICIONES B

Mikel Santiago vuelve a las librerías para atrapar al lector como solo consiguen los grandes maestros del thriller. El temporal se cierne sobre St. Kilda, una isla perdida en el mar del Norte. Casi todos han huido en el último ferry.

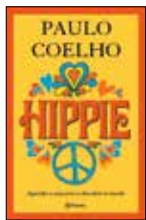
**LAS SOMBRAS
DEL PODER**
Ian Rankin
RBA

Malcolm Fox, agente de Asuntos Internos y Conducta, investiga a un policía por presunto abuso de poder cuando se cruza por su camino un caso lejano: la enigmática muerte de un abogado.

**UN POLVO
EN CONDICIONES**
Irvine Welsh
ANAGRAMA

Después de sus devaneos por Miami con *La vida sexual de las gemelas siamesas*, Irvine Welsh regresa a Edimburgo, piedra angular de su universo literario. El protagonista es un viejo conocido, Juice Terry Lawson, que ya había asomado la jeta en *Cola y Porno*.

HIPPIE
Paulo Coelho
PLANETA

En su libro más autobiográfico, Coelho narra el encuentro entre Paulo, que sueña con ser escritor y llega a Amsterdam en busca de libertad y de un sentido para su vida, y Karla, una veinteañera decidida a cambiar su forma de ver el mundo.

**LAS ROSAS
DEL SUR**
Julio Llamazares
ALFAGUARA

Diez años después de la publicación de su aclamada *Las rosas de piedra*, Julio Llamazares concluye su recorrido por España y su historia a través de las catedrales, en este caso las de la mitad sur.

**DOMANDO
GATOS**
Sarah Andersen
BRIGDE

Con su ingenio y encanto característicos, la tercera colección de cómics y ensayos ilustrados de Sarah Andersen ofrece una guía de supervivencia para el caos de la vida moderna.

Zure
ikasturterako
beharrezko guztia

Todo
lo necesario
para tu nuevo
curso

elkar

www.elkar.eus